

V Bruseli 23. mája 2023
(OR. en)

9675/23

ESPACE 23
CFSP/PESC 754
CSDP/PSDC 405
TRANS 202

VÝSLEDOK ROKOVANIA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Dátum:	23. mája 2023
Komu:	Delegácie
Č. predch. dok.:	8962/23
Predmet:	Spravodlivé a udržateľné využívanie vesmíru – závery Rady (schválené 23. mája 2023)

Delegáciám v prílohe zasielame závery Rady o spravodlivom a udržateľnom využívaní vesmíru, ktoré Rada prijala na svojom 3 949. zasadnutí 23. mája 2023.

Závery Rady o spravodlivom a udržateľnom využívaní vesmíru

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

PRIPOMÍNAJÚC

- A. závery Rady o prístupe EÚ k manažmentu vesmírnej prevádzky z 10. júna 2022¹, v ktorých sa navrhuje použiť pracovné vymedzenie pojmu manažment vesmírnej prevádzky (STM) zo spoločného oznámenia Komisie a vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku s názvom Prístup EÚ k riadeniu vesmírnej prevádzky – príspevok EÚ k riešeniu globálnej výzvy² z 15. februára 2022 ako základ pre prebiehajúcu prácu na úrovni EÚ a prípravu príspevkov EÚ na medzinárodné rokovania;
- B. správu predsedníctva o STM zo 4. novembra 2021³ ako míľnik v pláne schválenom Radou, v ktorej sa zdôrazňuje potreba vypracovať únijský prístup k STM, v ktorom sa budú rešpektovať právomoci členských štátov a ich zámer ponechať si zodpovednosť za vývoj, dohľad a presadzovanie pravidiel STM v súlade so Zmluvou o fungovaní Európskej únie;
- C. spoločný príspevok EÚ k vykonávaniu usmernení pre dlhodobú udržateľnosť vesmírnych činností, ktoré vypracoval Výbor OSN pre mierové využívanie vesmíru⁴;

¹ 10071/22.

² JOIN(2022) 4.

³ 13407/21 + COR1.

⁴ Dokument A/AC.105/C.1/2023/CRP.12 k dispozícii na stránke https://www.unoosa.org/res/oosadoc/data/documents/2023/aac_105c_12023crp/aac_105c_12023crp_12_0_html/AC105_C1_2023_CRP12E.pdf

1. UZNÁVA, že vesmír je globálnym verejným statkom, ktorý môžu voľne skúmať a využívať všetky štáty bez akejkoľvek diskriminácie na základe rovnosti a v súlade s medzinárodným právom⁵; a ZDÔRAZŇUJE právo na slobodné, spravodlivé a mierové využívanie vesmíru a prístup doň v prospech všetkých národov bez ohľadu na stupeň ich hospodárskeho alebo vedeckého rozvoja alebo na úroveň ich vesmírnych spôsobilostí; PODČIARKUJE, že spravodlivé a udržateľné využívanie vesmíru by malo uspokojovať potreby súčasnosti bez toho, aby sa ohrozila schopnosť budúcich generácií uspokojovať ich vlastné potreby;
2. UZNÁVA, že vesmírne technológie, údaje a služby sa stali nevyhnutnou súčasťou každodenného života Európanov, ako aj hnacími silami technologického rozvoja a inovácie, vytvárania pracovných príležitostí a hospodárskeho rastu, zvyšovania európskej konkurencieschopnosti, podpory zelenej a digitálnej transformácie, ochrany EÚ a jej občanov a zvyšovania odolnosti a bezpečnosti EÚ;
3. UZNÁVA, že určité satelitné obežné dráhy, najmä nízke obežné dráhy Zeme (LEO), sa rýchlo stávajú preťaženou a nebezpečnou oblasťou v dôsledku rastúceho množstva vesmírnych objektov, ako je odpad a satelity, vrátane takých, ktoré sú neovládateľné a pohybujú sa veľmi vysokou rýchlosťou, čím sa ohrozujú súčasné a budúce možnosti využívania vesmíru a prístupu doň; PRIPOMÍNA, že bezprecedentný počet objektov vo vesmíre rýchlo rastie a predstavuje priame riziko pre bezpečnú a udržateľnú orbitálnu dopravu a vesmírne činnosti; PODČIARKUJE, že za súčasných podmienok budúce vesmírne činnosti ešte viac zvýšia množstvo odpadu; a VYZDVIHUJE význam spôsobilostí na monitorovanie satelitov, monitorovanie vesmírneho odpadu a predchádzanie zrážkam, ako aj spôsobilostí na umožnenie bezpečného prístupu do vesmíru a návratu z neho;
4. VYZÝVA členské štáty a Komisiu, aby posilnili vykonávanie zmierňujúcich opatrení s cieľom minimalizovať tvorbu ďalšieho vesmírneho odpadu a aby podporovali výskumné činnosti zamerané na sanáciu odpadu s cieľom riadiť existujúce množstvo odpadu a zároveň zvyšovať európsku konkurencieschopnosť;

⁵ Zmluva o zásadách činnosti štátov pri výskume a využívaní kozmického priestoru vrátane Mesiaca a iných nebeských telies z 27. januára 1967.

5. POTVRDZUJE, že faktory ako bezpečnosť, ochrana a udržateľnosť sú nevyhnutné na dosiahnutie „spravodlivého a udržateľného využívania vesmíru“; OPĀTOVNE ZDÔRAZŇUJE potenciál a význam úniijného prístupu k manažmentu vesmírnej prevádzky v súlade so závermi Rady o prístupe EÚ k manažmentu vesmírnej prevádzky; VÍTA posilnenie spôsobilostí prostredníctvom príspevku konzorcia EÚ pre SST a novovytvoreného partnerstva EÚ v oblasti SST v spolupráci s Agentúrou EÚ pre vesmírny program, ako aj iniciatív, ako je spolupráca na globálnej úrovni zameraná na zaistenie bezpečného, chráneného a udržateľného využívania vesmíru;
6. NABÁDA Komisiu, aby v úzkej spolupráci s členskými štátmi a v prípade potreby s vysokým predstaviteľom preskúmala, v relevantných prípadoch s ohľadom na aspekty bezpečnosti a obrany, požiadavky na zaistenie bezpečných, chránených a udržateľných vesmírnych činností, ktoré by mali dodržiavať všetci poskytovatelia satelitných služieb ponúkajúci služby EÚ a jej občanom, a aby zároveň zvyšovala európsku konkurencieschopnosť, okrem iného aj prostredníctvom výmeny najlepších postupov medzi členskými štátmi a prostredníctvom činností zameraných na budovanie kapacít;
7. VYZÝVA Komisiu, aby si vymieňala názory s členskými štátmi a skúmala stimulačné opatrenia na podnecovanie poskytovateľov satelitných služieb k tomu, aby využívali právne nezáväzné nástroje vytvorené na vnútroštátnej alebo medzinárodnej úrovni na posilnenie udržateľného využívania vesmíru;
8. VYZÝVA členské štáty a Komisiu, aby si vymieňali najlepšie postupy v oblasti udeľovania licencií na vypúšťanie vesmírnych objektov, v oblasti bezpečnostných postupov a opatrení zameraných na zabezpečenie udržateľného využívania vesmíru v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi v oblasti vesmíru s cieľom vytvoriť medzi členskými štátmi EÚ konzistentné prístupy, a to aj pomocou súboru nástrojov uvedeného v spoločnom oznámení s názvom Prístup EÚ k riadeniu vesmírnej prevádzky – príspevok EÚ k riešeniu globálnej výzvy;

9. UZNÁVA, že sa musia zohľadniť účinky svetelného znečistenia a elektromagnetického rušenia, najmä zo satelitných konštelácií, a musia sa zaviesť zmierňujúce opatrenia na minimalizovanie negatívnych vplyvov na astronomické pozorovania a výskum na celom svete; VÍTA úsilie, ktoré v tomto smere vynakladá Výbor OSN pre mierové využívanie vesmíru (UN COPUOS);
10. UVEDOMUJE SI riziko, ktoré predstavuje pre vesmírnu infraštruktúru a služby a pre kritickú pozemnú infraštruktúru vesmírne počasie; a NABÁDA Komisiu, aby v spolupráci s členskými štátmi a Európskou vesmírnou agentúrou ďalej rozvíjala služby vesmírneho počasia stanovené v nariadení o vesmírnom programe;
11. PODČIARKUJE, že frekvencie využívané vesmírnymi službami a vesmírnymi činnosťami sú obmedzeným prírodným zdrojom a musia sa využívať racionálne, efektívne a hospodárne; a NABÁDA členské štáty, aby riadili udeľovanie licencií na frekvencie tak, aby sa podporilo spravodlivé a udržateľné využívanie vesmíru;
12. VYZÝVA členské štáty a Komisiu, aby pokračovali vo vykonávaní 21 dobrovoľných usmernení pre dlhodobú udržateľnosť vesmírnych činností; NABÁDA Komisiu a vysokého predstaviteľa, aby v záujme dosiahnutia dlhodobo udržateľného európskeho prístupu spolu s členskými štátmi uplatňovali zosúladený a koordinovaný prístup k tomu, ako dosiahnuť účinné vykonávanie týchto usmernení, a to aj v rámci Vesmírneho programu Únie, a aby pri tom rešpektovali právomoci členských štátov; DOMNIEVA SA, že súčasná požiadavka, aby sa satelity bezpečne vyradzovali z prevádzky 25 rokov po skončení životnosti, by sa mala prehodnotiť; a VYZÝVA Komisiu, aby predložila návrhy požiadaviek, o ktorých budú členské štáty rokovať s cieľom dosiahnuť udržateľnosť a ktoré by členské štáty a Európska služba pre vonkajšiu činnosť mohli vo vhodných prípadoch predložiť na relevantných medzinárodných fórach;

13. NABÁDA Komisiu, aby podnikla kroky potrebné na to, aby mohla Únia vo vhodných prípadoch vyhlásiť, že EÚ akceptuje práva a povinnosti vyplývajúce z dohody o pomoci, dohovoru o zodpovednosti a dohovoru o registrácii podľa zmlúv a dohovorov OSN o vesmíre;
 14. VYZÝVA Komisiu a členské štáty, aby sa usilovali o globálne vykonávanie usmernení, ktoré môžu viesť k bezpečnému a udržateľnému využívaniu vesmíru, v súlade s prácou výboru UN COPUOS a jeho podvýborov; a UVEDOMUJE SI, že je potrebné na multilaterálnej úrovni ďalej presadzovať bezpečnosť, ochranu a udržateľnosť vesmíru.
-